

1.1 මතය

බිඹිසි මැනෙන්නන්ට ඇත්ති සපෝට සර්විසස් (පුද්ගලික) සමාගමේ (“සමාගම”) 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලින් සමන්විත 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය සිදු කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

සමාගමේ 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් හා සමාගමේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

කරුණක් අවධාරණය කිරීම

මාගේ මතය තත්වාගණනය නොකර, සමාගම ඇවර කිරීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය හිමි වී ඇතැයි විස්තර කෙරෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි 2.1.3 සටහන වෙත අවධානය යොමු කරමි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ කළමනාකරණයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බවට අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නා වූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ සිදුවන බලපෑමට ප්‍රබල වන අතර, දුස්ස්ථානිකය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාත්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. මාගේ නිගමනයන් මාගේ විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබාගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකි වන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව.
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය හා කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස හා ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමණාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහන් අංක 2.1.3 ප්‍රකාරව, 2017 අගෝස්තු 01 වන දින පවත්වන ලද අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමේදී සමාගම නුදුරු අනාගතයේදී ඇවර කළ යුතු බව තීරණය කර ඇත. 2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනතේ 320(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව, ස්වේච්ඡාවෙන් ගණන් බේරා වසා දැමීම සඳහා වූ යෝජනා සම්මතයක්, සමාගමක් විසින් සම්මත කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, යෝජනා සම්මත කිරීමේ දින සිට දින දාහතරක් ඇතුළත ගැසට් පත්‍රයහි පළකිරීමෙන් යෝජනා සම්මතය පිළිබඳව දැනුම් දිය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, සමාගම විසින් ගැසට් පත්‍රයහි පළකිරීම මගින් යෝජනා සම්මතය පිළිබඳව දැනුම් දී නොතිබුණි.

අදහස් දක්වා නොමැත.

2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 320(1) වගන්තියට අනුකූල විය යුතුය.

1.5.2 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමණාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්වෙන සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්ගෙන් ලැබිය යුතු ශේෂයන්, ලැබිය යුතු දිරි දීමනා සහ වෙනත් ගෙවිය යුතු ශේෂයන්ගේ එකතුව වූ රු. 423,542 ක් සාක්ෂි නොමැති වීම හේතුවෙන් විගණනයේදී සත්‍යාපනය කළ නොහැකි විය.

සමාගම විසින් මෙම ලැබිය යුතු ශේෂයන් හා වගකීම් ඇවර කිරීමේ අවසන් අදියරේදී ගෙවීමට සහ පියවීමට කටයුතු කරන බව.

ලිඛිත සාක්ෂි තබා ගැනීමට අවශ්‍ය සුදුසු පියවර ගත යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
<p>ලබා දී ඇති තොරතුරු අනුව 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට බදු වගකීමක් නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත් එදිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයට අනුව බදු වගකීම රු. 193,032 ක් විය. එබැවින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල බදු වගකීම රු.193,032 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.</p>	<p>සමාගම ඇවර කිරීමේ පසුවන බැවින් සහ නිෂ්කාශනයන් ලබා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් දේශීය දෙපාර්තුමේන්තුව සන්නිවේදනය කරමින් පවතින නිසා, ඒ අනුව බදු ගිණුම්වලට ගැලපීමට කටයුතු කරන බව.</p>	<p>අදියරේ බදු ගැනීම ආදායම් සමඟ</p>	<p>දේශීය ආදායම් දෙපාර්තුමේන්තුවෙන් බදු තහවුරුව ලබාගෙන ඒ අනුව ගිණුම්වල ශේෂයන්ට ගැලපීම සිදුකළ යුතුය.</p>

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 17,048 ක අලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු. 644,256 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 661,304 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. සමාගම ඇවර කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ යෙදී සිටින අතර පසුගිය වසර තුළ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වූ ආයෝජන ඉවත්කර ගැනීම මෙම පිරිහීම කෙරෙහි හේතු වී තිබුණි. එම නිසා 2018 වර්ෂය තුළදී පොලී ආදායමක් උත්පාදනය වී නොතිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සමාගම මෙහෙයුම් ආදායමක් උපයා ගෙන නොතිබුණි. රු. 2 ක ලාභාංශ ආදායම එකම ආදායම වූ අතර විමදම් වූයේ පිළිවෙලින් රු. 16,100 ක් හා රු.950 ක් වූ ලේඛන ගාස්තු හා වෘත්තීය ගාස්තුය. සමාගම වර්ෂය සඳහා සියළුම බදු සහ අනෙකුත් වියදම්වලින් අනතුරුව රු.17,048 ක අලාභයක් උපයාගෙන තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
<p>සමාගමේ මූලික ව්‍යාපාරික කටයුත්ත වන්නේ ලංකා බැංකුවේ මිනිස්බල අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා සේවකයින් බඳවා ගැනීම වේ. නමුත් සමාගම 2007 වර්ෂයේ සිට අදාළ ව්‍යාපාරික කටයුත්තෙහි නිරත වී නොතිබුණි. 2017 අගෝස්තු 01 දින පැවති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමේදී සමාගම ඇවර කිරීමට තීරණය කර තිබුණි.</p>	<p>අදහස් දක්වා නොමැත.</p>		<p>සමාගම මූලික ව්‍යාපාරික කටයුත්ත අනුරූප වන අයුරින් ව්‍යාපාරික කටයුතු සිදුකළ යුතුය.</p>